

REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFTLITERATUUR OP HET GEBIED VAN ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

*Samengesteld door de Stichting voor
Economisch Onderzoek der Universiteit
van Amsterdam, redactie: Mevr. Dra E.
Hijmans*

A. ACCOUNTANCY

II. HET ACCOUNTANTSBEROEP

Professional Status and Standing

Milne, K. L. — Schrijver gaat eerst na wat eigenlijk „professional status” is, hij komt tot de slotsom dat dit inhoudt dat de mensen die een vrij beroep uitoefenen, erin geloven en er hun leven aan wijden; dat ze naast de beheersing van een techniek ook een persoonlijke bijdrage van intellectuele of artistieke aard leveren; dat de diensten in het openbaar worden aangeboden en dat er een beroepsethiek is ontstaan, naast wetgeving en organisatie van het beroep. Verder heeft elke „profession” een voor de gemeenschap onmisbare functie. Schrijver zou de functie van de accountant willen omschrijven als „The Maintenance of Truth in Commerce”; maar de vervulling van deze functie wordt door de meesten nog niet bewust nagestreefd.

Vervolgens wordt nagegaan, door welke factoren de achting van het publiek voor een vrij beroep bepaald wordt. Hier spelen o.a. de onafhankelijkheid, het belang en de erkenning van de functie, de geheimhouding, de regeling van toelating en opleiding en een aantal andere factoren een rol. In veel opzichten staat de accountancy als vrij beroep nog in de kinderschoenen; maar er is een vitale taak voor haar weggelegd: het opbouwen van nieuwe morele standaarden voor het bedrijfsleven. Dit moet gebeuren in onderlinge samenwerking, en door zelfcritiek en streven naar integriteit.

A II - 1
E 635.422 : S 7371

The Chartered Accountant in Australia, Juni 1952

III. LEER VAN DE INRICHTING

Our Accounting Concepts

Irish, F. C. A. — In dit artikel worden bepaalde begrippen waarmee de accountant werkt, kritisch onder de loupe genomen, in het bijzonder in het licht van de visie van de economen en het bedrijfsleven. Het begrip „administratie” is het eerste; dit omvat in de moderne wereld veel meer dan vroeger, toen het „verantwoording van kasgelden” was. Het begrip „historische kosten” is ingeworteld, en wordt tegenwoordig veel gecritiseerd, vooral tengevolge van de waarde veranderingen van het geld. Schrijver acht het echter niet verstandig, de balans aan te passen aan de eisen van de moderne economische en financiële vraagstukken. Hij meent dat kostprijsberekening en budgetering zich beter lenen voor het verstrekken van deze gegevens. Ook de traditionele begrippen „going concern” en „winstbepaling” worden aan een bespreking onderworpen. Vooral de waardering van voorraden en de afschrijving van duurzame productiemiddelen geven aanleiding tot meningsverschil tussen econoom en accountant. De dynamiek van het economisch leven is hieraan grotendeels debet; maar schrijver is van mening dat deze dynamiek moet worden opgevangen buiten de financiële administratie, door reservering e.d. en met behulp van budgetering. Zelfs zou een aparte „economische” balans naast de gewone „financiële” balans kunnen worden opgesteld.

A III - 1
E 71

The Chartered Accountant in Australia, Juli 1952

B. BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

a. ALGEMENE BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

III. WAARNEMINGSMIDDELEN

Work Sampling, a new tool to help cut costs, boost production, make decisions

Waddell, Harry Lee and Brisley, C. L. — De kritische steekproef wordt reeds veel toegepast voor de kwaliteitsbeheersing, en hier en daar ook als waarnemingsmethode van de machine-prestaties (men spreekt dan van de Ratio Delay method). Hetzelfde systeem is echter ook bruikbaar voor de waarneming van de menselijke handelingen in het bedrijf. Het leent zich bijvoorbeeld voor het onderzoek naar wachttijden, de juistheid van de kwantitatieve verhoudingen, kortom de efficiency-bewaking in al haar facetten. De praktische toepassing en de grondslagen van de methode worden uitvoerig besproken en geïllustreerd.

B a III - 2
E 761.1

Factory Management and Maintenance, Juli 1952

IV. LEER VAN DE KOSTPRIJS EN DE PRIJSVORMING

A Theory of cost and cost Accounting

Swardt, G. D. de — In het eerste van een tweetal artikelen wordt een beschouwing over de verschillende kostenfactoren gegeven, waarbij is uitgegaan van de vervangingswaardegedachte zoals deze bij Limperg is ontwikkeld. Het tweede artikel omvat een behandeling van de invloed der bedrijfsdrukke en de verbijzondering van „overheads” in verband met de prijspolitiek, benevens een aanhangsel over budgettering en kostprijsadministratie, dat geheel met uitgewerkte voorbeelden is verduidelijkt.

B a IV - 1
E 136.3

Accounting Research, April/Juli 1952

Administratie van onderhouds- en revisiekosten

Diepenbroek, H. — Na de onderhouds- en revisiekosten te hebben ingedeeld in drie groepen: reparatie en onderhoud, onderhoud gereedschappen en revisiekosten, bespreekt schrijver de wijze waarop men deze kosten moet classificeren en coderen om ze goed te kunnen bewaken. De verantwoordelijke afdelingsleiders moeten elke maand op de hoogte worden gebracht van de werkelijke onderhoudskosten in vergelijking met de gebudgetteerde. Bij de revisiekosten dient te worden gewerkt met een onderhoudsfonds, waarvan de werking wordt uitgelegd en geïllustreerd met getallen-voorbeelden.

B a IV - 6
E 136.341.3

Maandblad voor Bedrijfsadministratie, Augustus 1952

V. LEER VAN DE FINANCIERING

Belastingmatiging voor het primaire dividend

Bloom, F. W. C. — Schrijver meent, dat het in alle opzichten wenselijk is, de belastingheffing op de vennootschappen minder afhankelijk te maken van de financieringsstructuur, opdat de aandelenfinanciering niet langer in het nadeel wordt gesteld tegenover de obligatiefinanciering, en opdat ook het cumulatief preferente aandeel fiscaal weer min of meer gelijk wordt gesteld met de obligatie.

Hiertoe wil hij de normale kapitaalrente over het geïnvesteerde kapitaal van vennootschapsbelasting vrijgesteld zien. Wat is echter het geïnvesteerde kapitaal? Noch de fiscale, noch de commerciële balansen geven hieromtrent betrouwbaar uitsluitsel.

De enige basis die objectief is, is het nominale aandelenkapitaal, dat aangeeft het bedrag van het minimumvermogen dat permanent in de onderneming moet blijven.

Gaat men hiervan uit, dan zijn bedrijfshuishoudingen met grote reserves belangrijk in het nadeel; maar dit is te verhelpen door omzetting van reserves in nominaal kapitaal (herkapitalisatie dus).

De gevolgen van zulk een regeling worden nagegaan, en de conclusie luidt dat deze in de huidige constellatie gewenst zou zijn.

B a V - 3
E 332.423

De Naamloze Vennootschap, October 1952

VI. LEER VAN DE ORGANISATIE

Administering The Public Authority

Tobin, Austin J. — De „Port of New York Authority” is een voorbeeld van een autonoom openbaar lichaam, dat een dienstverlening verzorgt volgens de beginselen en met de hulpmiddelen van het moderne bedrijfsbeheer. In dit artikel wordt de waarde van deze vorm van organisatie uiteengezet, en vervolgens wordt de structuur van de leiding bij zulke bedrijfshuishoudingen besproken.

B a VI - 3
E 632.1 : E 64

Dun's Review, Juni 1952

La Structure des grandes Entreprises

Renold, Sir Charles — In dit rapport voor het 9e internationale organisatiecongres te Brussel wordt onderzocht, hoe de organisatiestructuur der ondernemingen is en waardoor deze bepaald wordt.

Factoren van externe aard blijken hierbij een belangrijke rol te spelen; de bedrijfstypologie moet vooraf gaan aan iedere uitspraak over de organisatiestructuur, terwijl ook de historische groei van het bedrijf van invloed is.

Twee punten zijn voor de organisatie van cardinaal belang, namelijk *a.* de personeelsformatie en *b.* de verdeling van het bedrijf in kleine autonome eenheden. Op deze beide punten wordt dieper ingegaan.

B a VI - 5
E 64 : E 612.501

Organisation Scientifique, Mei 1952

De plaats van de personeelschef in de organisatie

Vos, G. — De personeelschef wordt gedefinieerd als de staffunctionaris die namens de directie personeelsaangelegenheden behandelt. Hij mag als zodanig niet ingrijpen in de bevoegdheden van de bedrijfschefs; zijn functie moet gebaseerd zijn op goodwill en vertrouwen zowel van boven als van beneden, niet op verleende macht.

Dit thema wordt uitgewerkt, en de gevaren die de organisatie bedreigen en het personeelswerk dreigen te doen mislukken worden vanuit dit punt beschouwd.

B a VI - 13
E 641.21

Tijdschrift voor Efficiëntie en Documentatie, October 1952

Organisatieproblemen

W., v. d. — Korte weergaven van een viertal prae-adviezen. Drs da Silva schreef over de beweegredenen en psychologische gevolgen van centralisatie en decentralisatie van activiteiten of van bevoegdheden. Hij wees erop, dat decentralisatie van bevoegdheid kan samengaan met centralisatie van activiteiten, en dat planning en budgettering van veel belang zijn bij de verwezenlijking van zulke verhoudingen.

Dr Ydo schreef over „De Chef”, en in het bijzonder over de noodzaak van evenwicht tussen het persoonlijk overwicht van de baas en zijn formele status. Verder komt in zijn prae-advies de positie van de specialist ter sprake.

De heer Enters schreef over de moeilijkheden waarmee de staf functionaris te kampen heeft. Deze liggen vooral op het terrein van de coördinatie.

Het laatste prae-advies, dat van Ir Leverland, was getiteld „Enkele overlegproblemen in de organisatie”, en handelde o.m. over de ondernemingsraden en de samenstelling daarvan.

B a VI - 24
E 641.213.41

Tijdschrift voor Efficiënte Bedrijfsorganisatie, November 1952

Externe Salespromotion

Poelvoorde, H. L. van — Onder de hier behandelde hulpmiddelen van de externe salespromotion horen o.m. de advertenties, die in de allereerste plaats een opwekking tot kopen moeten zijn. Men kan onderscheid maken tussen de goodwill-advertenties, die de naam van een firma onder de aandacht van het publiek houden, en de advertenties voor bepaalde artikelen, die dienen om de verkoop van één of meer bepaalde artikelen te stimuleren.

Een groot aantal mensen heeft de gewoonte om de advertenties in dag- en weekbladen te lezen, zodat advertenties hierin goed onder de aandacht komen.

Strooibiljetten daarentegen verdwijnen vaak ongelezen in de prullemand. Bij advertenties in vakbladen dient men er vooral voor te zorgen dat in de terminologie van de betreffende branche wordt geadverteerd.

Bij stationsreclame is het van veel belang de juiste stations te kiezen, b.v. geen reclame voor luxe artikelen in een kleine provincieplaats.

De lichtreclame is effectief, vooral wanneer ze aan- en uitgaat. Dit prikkelt de nieuwsgierigheid van het publiek, dat graag wil weten wat er komt. Schrijver hecht weinig waarde aan reclame op muren en op het plaveisel. Ook de bioscoopreclame is nogal omstreken, men ziet teveel reclame in korte tijd. Het adverteren door middel van vliegtuigen die een naam in de lucht schrijven of een spandoek voorttrekken is door de beperkte mogelijkheden eigenlijk alleen maar geschikt voor goodwill advertenties.

B a VI - 11
E 641.25

Tijdschrift voor Efficiënte Bedrijfs Organisatie, Juli 1952

La fonction commerciale des entreprises industrielles

Dubois, Jacques — De vier belangrijkste functies in de industriële onderneming zijn de technische, de sociale, de financiële en de commerciële. De beide laatste zijn in de meeste Europese bedrijven weinig ontwikkeld, o.m. ten gevolge van de statische opvatting die hier overheerst.

Ten aanzien van de sociale functie wordt reeds veel gedaan om de achterstand in te halen, maar de commerciële functie behoeft nog meer aandacht dan ze nu heeft. Schrijver definieert de commerciële functie in zeer ruime zin, en werkt er een organisatie-schema voor uit dat uitvoerig wordt toegelicht. Hij heeft hierbij vooral het Amerikaanse voorbeeld voor ogen, al wijst hij uitdrukkelijk op de verschillen tussen beide markten en hun mogelijkheden.

B a VI - 13
E 641.25

Annales de Sciences Economiques appliquées, September 1952

Transport-Efficiëncy

Vis, W. — Ook bij het transport, d.w.z. bij het vervoer van goederen, dient men om wille van de efficiency uit te gaan van het *goed* en zijn eigenschappen, evenals dit gebeurt in Amerika, waar men spreekt van „materials handling”, en dan vooral de hantering en verplaatsing binnen het bedrijf voor ogen heeft. Voor vervoer buiten het bedrijf is het moeilijker, het goed als uitgangspunt te nemen, omdat de vervoerder het goed niet kent. Gezamenlijk overleg tussen verladers en vervoerders is dus dringend nodig. Men moet niet langer uitgaan van het *vervoermiddel* alleen, maar zoeken naar de in alle opzichten meest efficiënte wijze van behandelen. Het belang hiervan wordt met voorbeelden en foto's geïllustreerd, en het artikel besluit met enige praktische wenken.

B a VI - 13
E 643.01

Tijdschrift voor Efficiëntie en Documentatie, October 1952

Problemen rondom de kwaliteitsbeheersing in een fabrieksafdeling

Schrijver behandelt een voorbeeld van een fabrieksafdeling waar gloeispiralen en keramische artikelen worden gemaakt. De controle werd opgedragen aan de onderbazen. Uitgangspunt is dat goede producten alleen verkregen worden als het productieproces bevredigend verloopt. Controle achteraf leidt op zichzelf nooit tot kwaliteitsverbetering, zij moet gericht zijn op het voorkomen van uitval.

Wanneer de controle op de kwaliteit der producten achteraf geschiedt weten de arbeiders niet hoeveel materiaal en tijd er is verknoeid. Een oplossing hiervoor is de kwaliteitsbeheersing: een toestand waarbij het fabricageproces zodanig verloopt, dat de producten direct een voor de afnemer bevredigende kwaliteit bezitten. De voordelen hiervan zijn: vergrote concurrentiemogelijkheid door verbeterde kwaliteit, minder uitval, geen materiaal- en arbeidsverlies, dus uiteindelijk lagere kostprijs, kwaliteitseisen die zijn afgestemd op het productieproces, goedkopere eindcontrole en minder zware belasting van de productieleiding.

Men neemt bij „kwaliteitsbeheersing” steekproeven tijdens de fabricage. Blijft het aantal fouten binnen de marge, dan gaan de producten door naar de volgende afdeling. Zijn er te veel fouten, dan moet de arbeider de producten eerst sorteren. Men maakt

hiervoor gebruik van een z.g. kruisjeskaart, waarop wordt aangegeven, hoe laat de steekproef is genomen, hoeveel en welke fouten zijn gevonden. Men leert aldus de tekortkomingen van elke machine en van elke persoon kennen. Op grond hiervan kan men overgaan op persoonlijk gerichte intensieve instructie op alle zwakke punten. Eventueel wordt nog een kwaliteitspremie ingevoerd.

Het aldus zichtbaar maken van kwaliteitsgegevens heeft het effect dat het personeel inzicht krijgt in de resultaten van het werk en daardoor nauwkeuriger gaat produceren.

B a VI - 19
E 643.1

Doelmatig Bedrijfsbeheer, Juli 1952

VII. LEER VAN DE ARBEIDSVOORWAARDEN

Musik zur Arbeit

Brunner, Werner — Na een korte schets van de verbreiding van de „muziek onder het werk”-gedachte in verschillende landen, behandelt schrijver de vraag, waarin eigenlijk de voordelen van dit systeem liggen, en in welke gevallen en hoe het dient te worden gehanteerd.

Er zijn werkzaamheden die zich er niet voor lenen, bijvoorbeeld leidende arbeid, arbeid met groot ongevalrisico e.d. Men is het er nog niet over eens in hoeverre muziek bij hoofdarbeid gunstig werkt.

Behandeld worden verder de programmakeuze, de beste duur en het tijdstip der uitzendingen.

B a VII - 5
E 641.213.45

Industrielle Organisation, 1952 Nr. 6

La fatigue et l'effort dans leurs rapports avec les normes de rendement

Ryan, T. A. — Het woord „vermoeidheid” duidt eigenlijk niet één verschijnsel aan, maar omvat alle invloeden die de gezondheid schaden zodanig dat herstel door rust mogelijk is. Daarom is vermoeidheidsonderzoek een zeer gecompliceerde taak. In dit rapport voor het Brusselse congres wordt gesteld, dat men beter de inspanning kan trachten te meten.

Naast deze wetenschappelijke benadering is echter een onmiddellijke oplossing nodig van het vraagstuk van de standaardtijden voor de arbeid in de bedrijven. De hiervoor bestaande methoden zijn moeilijk te beoordelen zolang men niet beschikt over middelen om de inspanning te meten. Ook de waarde van de „synthetisch” opgestelde normen staat niet zonder meer vast.

Het rapport sluit met een korte beschouwing over stelsels van beloning in verband met de meting van de inspanning.

B a VII - 5
E 641.214

Organisation Scientifique, Mei 1952

Wat kan M.T.M. doen?

Varkevisser, J. — De ontwerpers van „Methods Time Measurement” duiden hun stelsel aan als een „universeel” grontijden-systeem. Deze pretentie vindt zijn grond in het feit, dat bij dit systeem het werk zover wordt geanalyseerd, totdat grondhandelingen zijn geïsoleerd die bij alle soorten werk op dezelfde wijze voorkomen. Tengevolge hiervan zijn de grontijden erg klein, zodat het stelsel vooral bruikbaar is bij cyclisch werk van niet te lange duur.

M.T.M. dwingt tot het maken van een gedetailleerde analyse van het werk, en brengt daardoor de zwakke punten in de werkmethode en afstemming duidelijk naar voren. Bovendien kan de aldus gedetailleerd neergeschreven werkmethode een hulpmiddel zijn bij het voorkomen en oplossen van tariefklachten.

Een verder voordeel is, dat het gebruik van M.T.M. de moeilijkheden voorkomt die zijn verbonden aan het altijd enigermate subjectieve temposchatten.

B a VII - 5
E 641.214.21

Tijdschrift voor Efficiëntie en Documentatie, Juli/Augustus 1952

Karaktervorming bij de opleiding van lager personeel

Susante, Drs J. M. van — Door de sterk doorgevoerde arbeidssplitsing heeft de vaardigheid en de zuiver technische geschiktheid bij het lager personeel minder betekenis gekregen en werd het karakterologisch aspect belangrijker. Reeds bij het aannemen en selecteren zal men dan ook aandacht moeten schenken aan de karakter-

ologische facetten van het beroep enerzijds en van de daarin te werk te stellen arbeider anderzijds.

Wil de arbeid het karakter gunstig beïnvloeden, dan zal dit werk door de arbeider ervaren moeten worden als een hem rechtvaardig opgedragen doch vooral ook als een vrijwillig aanvaarde taak; dan moet de arbeid zinvol worden beleefd en moet de arbeid aangepast zijn aan de begaafdheids- en persoonlijkheidsstructuur van de arbeider.

Van veel belang is ook de houding van de leiding. Deze moet zelfstandigheid en verantwoordelijkheid (kunnen) geven aan ondergeschikten. Ook de onderlinge verhoudingen der arbeiders en de materiële omstandigheden zijn van belang voor de vorming van het individu. Het vormen van gezonde en menswaardige „mores“ kost vaak veel tijd en tact en heeft slechts kans van slagen indien de chef geschikt is voor zijn taak. De genoemde voorwaarden zijn in de periode van de opleiding des te klemmender: wanneer het nieuwe personeel opgeleid en opgevoed wordt in een goede sfeer, zal na verloop van jaren de geest in het bedrijf aanzienlijk ten goede kunnen veranderen.

B a VII - 7 *Tijdschrift voor Efficiëntie en Documentatie. Speciaal nummer Bedrijfspsychologie en efficiëntie, Juni 1952*

E 641.212.46